

Neix el Programa Ortelius

A la presentació del Programa Ortelius, presidida per Artur Mas, van ser-hi presents rectors i representants de les 32 universitats participants. **PÀG. 2 i 3**

LLIURAMENT DE PREMIS DELS AMICS DE LA UAB

Més de 250 persones van assistir a la festa anual dels Amics de la UAB, on es van atorgar premis a entitats i personalitats. A l'acte va assistir-hi el ministre en funcions Àngel Gabilondo, que va presenciar l'homenatge al seu germà. **PÀG. 13**

PORTAL SOBRE DIETARIS I MEMÒRIES

Un grup d'historiadors i filòlegs ha creat un portal fruit de les investigacions dutes a terme els últims cinc anys sobre dietaris i memòries personals escrits a Catalunya des de finals del segle *xv* fins a inicis del *xix*. **PÀG. 9**

LES DONES I ELS CÀRRECS DE DIRECCIÓ

La jornada anual de l'Observatori per a la Igualtat de la UAB, que va tenir lloc a la Facultat de Dret l'1 de desembre, va tractar enguany sobre l'estat actual de les dones als càrrecs de direcció.

PÀG. 5

Es presenta el programa Ortelius, un nou espai acadèmic entre la UAB, l'Àsia i l'Amèrica Llatina

➤ La UAB impulsa aquesta plataforma per compartir programes conjunts tant de grau com de postgrau

La UAB va presentar, el 17 de novembre, el programa Ortelius, un nou espai de reconeixement acadèmic on la UAB farà de pont entre universitats de l'Àsia oriental i de l'Amèrica Llatina, en un projecte comú que aspira a ser la línia de comunicació entre tots els centres participants d'aquests continents. Es tracta d'una plataforma per compartir i dissenyar programes conjunts, tant d'estudis de grau com de postgrau.

L'acte de presentació, que va tenir lloc a la UAB-Casa Convalescència de Barcelona, va ser presidit per Artur Mas, president de la Generalitat de Catalunya. Hi van intervenir Ana Ripoll, rectora de la UAB, i José Antonio Villasante, director general del Banco Santander i director de la División Global Santander Universidades, entitat que va patrocinar la presentació.

A l'acte, van ser-hi presents els rectors i representats de les 32 institucions universitàries participants en el programa. Entre aquestes universitats n'hi ha 18 d'asiàti-

El president de la Generalitat, Artur Mas, va subratllar la importància de la internacionalitat per a Catalunya.

ques (de la Xina i Corea del Sud) i 13 de llatinoamericanes (de l'Argentina, el Brasil, Colòmbia, Costa Rica, Mèxic i el Paraguai), que donen formació a prop de 900.000 estudiants de grau i postgrau.

José Antonio Villasante va explicar que, a la seva entitat, estan convençuts de la importància «de la internacionalització i de la creació de xarxes universitàries de cooperació, com la que representa aquest programa». En el nou escenari mundial, la universitat es configura, segons ha defensat, en una «institució absolutament clau per al nostre futur».

La rectora Ana Ripoll va explicar que la UAB és conscient de la competitivitat universitària, de la globalització del planeta i de la necessitat de cooperació internacional, i va afirmar: «La nostra universitat s'ha marcat l'objectiu de destacar com la universitat catalana més intensiva en investigació i amb la major projecció internacional». En aquest context, el programa Ortelius és «la conseqüència lògica d'una trajectòria clarament internacional que vam iniciar fa molts anys». Segons la rectora, un programa com aquest pot garantir la supervivència «d'un model d'universitat viable, sostenible, innovadora, excel·lent i compromesa».

El president de la Generalitat va tancar l'acte de presentació afirmant que «si la universitat és una porta d'esperança de cara al futur, la internacionalització en un país petit com Catalunya pot representar el ser o no ser de les nostres economies». En aquest context, el president Mas va subratllar que «la universitat és esperança de futur» perquè dona als joves més possibilitats de trobar una feina de qualitat en el futur. Per a Mas, el programa Ortelius és un clar exponent de la simbiosi existent entre dos conceptes que són fonamentals: la universitat i la internacionalització.

Els rectors i representants de les 32 universitats d'Ortelius, a UAB-Casa Convalescència.

El programa rep el nom d'Abraham Ortelius (1527-1598), geògraf flamenc considerat el primer cartògraf modern. La seva obra *Theatrum orbis terrarum* (Anvers, 1570) va ser el primer atlas modern que incloïa Amèrica a més d'Europa i Àsia.

DOBLES I MÚLTIPLES TITULACIONS

El programa Ortelius vol ser un pont que permeti la mobilitat d'estudiants i professors que participin en programes d'universitats allunyades entre elles però que desitgen compartir els objectius i continguts d'una oferta àmplia i atractiva de matèries acadèmiques.

L'objectiu del programa Ortelius és el disseny de dobles i múltiples titulacions tant de grau com de màster que fomentin la mobilitat d'estudiants, professors i investigadors, com també del personal administratiu, entre les universitats implicades.

Ortelius vol ser un pont que permeti la mobilitat d'estudiants i professors que participin en el programa

La promoció i l'impuls de dobles titulacions de grau i màster també ha de facilitar l'establiment, en el futur, de programes de doctorat compartits i basats en camps de recerca d'interès comú entre les universitats participants. Els joves investigadors en formació promouran associacions actives, treball en xarxa i col·laboracions a llarg termini entre grups de recerca de la UAB, de l'Àsia i de l'Amèrica Llatina. Ortelius també serà una oportunitat per crear programes de doctorat en col·laboració amb empreses d'aquestes àrees geogràfiques que donin

Ana Ripoll, Artur Mas i José Antonio Villasante.

La vicerectora de la UAB, Mercedes Unzeta.

suport a la innovació i a l'intercanvi de coneixement.

La UAB ha creat el «semestre Ortelius», unitat mínima comuna de la cooperació necessària per establir un programa d'aprenentatge conjunt i base per a la creació d'aquesta plataforma de col·laboració intercontinental. Aquest és el marc que, amb gran flexibilitat, permetrà l'harmonització dels requisits acadèmics i administratius corresponents als diferents programes, ja que s'adapta a les regulacions específiques de cada universitat i país, amb la finalitat de garantir el reconeixement dels graus dobles o múltiples dels alumnes participants.

Ortelius implicarà un augment de la visibilitat internacional tant de la UAB com de les institucions participants i proporcionarà un valor afegit al currículum dels alumnes participants.

A la presentació del programa van assistir-hi nombrosos representants de les universitats.

UNIVERSITATS DEL PROGRAMA ORTELIUS

ESPANYA

- Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)

ARGENTINA

- Universitat Nacional de Luján (UNLu)
- Universitat Nacional de Quilmes (UNQ)
- Universitat Nacional de San Martín (UNSAM)
- Universitat Nacional de La Plata (UNLP)

BRASIL

- Universitat de l'Estat de Santa Catarina (UDESC)
- Universitat de l'Extrem Sud Catarinense (UNESC)
- Universitat Federal de Santa Catarina (UFSC)
- Universitat del Sud de Santa Catarina (UNISUL)

XINA

- Universitat d'Estudis Estrangers de Pequín (BFSU)
- Universitat de Tecnologia i Negocis de Pequín (BTBU)
- Universitat de Correus i Telecomunicacions de Pequín (BUPT)
- Institut de Tecnologia Harbin (HIT)
- Universitat de Nanjing (NJU)
- Universitat Renmin de la Xina (RUC)
- Universitat de Dret i de Ciències Polítiques de Xangai (SHUPL)

- Universitat de Sun Yat-sen (SYSU)
- Universitat d'Economia i Negocis Internacionals (UIBE)

- Universitat Xi'an Jiaotong (XJTU)
- Xianda College d'Economia i Humanitats-Xangai
- Universitat d'Estudis Internacionals de Xangai (XDSISU)

COLÒMBIA

- Universitat de Caldas

COSTA RICA

- Universitat de Costa Rica (UCR)

COREA

- Universitat de Chung-Ang (CAU)
- Universitat Nacional de Chonbuk (CBNU)
- Universitat Catòlica de Daegu (CU)
- Universitat de Dongguk (DU)
- Universitat de Hallym (HU)
- Universitat d'Hankuk d'Estudis a l'Estranger (HUFS)
- Universitat de Pyeongtaek (PTU)

MÈXIC

- Universitat de Celaya (UDEC)
- Universitat Veracruzana (UV)

PARAGUAI

- Universitat Nacional d'Asunción (UNA)

Zhao Zhongxiu, vicerector de la BTBU, després de signar l'acord.

La Primavera Àrab afronta un futur incert

➤ Experts en Àfrica i el Pròxim Orient, en un debat organitzat per l'Associació d'Amics de la UAB

La incertesa i la diversitat són els trets que es van destacar més de l'anomenada Primavera Àrab al debat organitzat per l'Associació d'Amics de la UAB el 15 de novembre a Barcelona, en què van participar experts dels àmbits acadèmic, polític, periodístic i cultural, moderats pel periodista Rafael Vilasanjuan.

L'exministre d'Afers Exteriors Miguel Àngel Moratinos va analitzar la dimensió diplomàtica i geoestratègica dels esdeveniments i va lamentar «l'absència de la Unió Europea, que hauria de ser a primera línia». Per contra, va subratllar la «decisió existencial» de la Casa Blanca de donar llum verda a la caiguda de Hosni Mubàrak o el protagonisme que hi ha pres Turquia.

Eduard Soler, coordinador del Programa Mediterrani i Orient Mitjà del Centre d'Estudis i Documentació Internacionals de Barcelona, va concloure

Els experts van destacar la incertesa i diversitat de l'anomenada Primavera Àrab.

que el futur que s'obre ara al nord d'Àfrica i el Pròxim Orient estarà marcat per «l'heterogeneïtat, la inestabilitat i la incertesa».

PROTAGONISME DE LES DONES

L'escriptora Najat El Hachmi va destacar que «la visió de l'opinió pública occidental sobre els països àrabs» està canviant i que el protagonisme de les dones a les revoltes reflecteix com «es desmunta l'estructura del patriarcat» i que s'està perdent «la por a la figura del pare de família». Laura Feliu, professora de Relacions Internacionals de la UAB, va situar la Primavera Àrab dins d'un context global

de resposta al capitalisme neoliberal i va apuntar un possible paral·lisme amb les revolucions europees de 1848, quan «l'impuls revolucionari va fracassar a molts llocs però les idees s'hi van quedar».

Finalment, Tomás Alcoverro, corresponsal del diari *La Vanguardia* a l'Orient Mitjà, va apuntar la «greu amenaça» que suposa la pressió de sectors radicals com els wahhabites saudites i, centrant-se en Egipte, va aclarir que, durant els darrers tres anys, hi ha hagut una «enorme quantitat de vagues» i la revolta estava «a flor de pell» abans que els bloquejos agafessin el protagonisme.

PREMIS

Joan Ramon Laporte, premiat per la seva tasca investigadora

El professor Joan Ramon Laporte Roselló, catedràtic de Farmacologia al Departament de Farmacologia, de Terapèutica i de Toxicologia de la UAB, ha estat guardonat en la categoria Millor Tasca Investigadora en la vuitena edició dels Premis Galien. Aquests premis, que se celebren en dotze països, se situen entre els guardons més importants de la recerca mèdica. El professor ha format tota una generació de farmacòlegs a Espanya. És cap del Servei de Farmacologia Clínica de l'Hospital Universitari de la Vall d'Hebron i director general de la Fundació Institut Català de Farmacologia. Ha estat assessor de l'OMS, de la UNICEF i del Banc Mundial.

José Manuel Blecua, guardonat pels editors de Catalunya

El professor emèrit de la UAB José Manuel Blecua ha estat guardonat pel Gremi d'Editors de Catalunya, que li ha concedit el Premi Atlàntida. Aquest premi es dona a una personalitat de reconegut prestigi que s'hagi distingit per la seva contribució al foment de la lectura i del món del llibre, i també pel seu compromís en la defensa del valor de la cultura i de la propietat intel·lectual. El premi l'han rebut en altres edicions Jordi Pujol, Camilo José Cela o Luis García Berlanga. Blecua, que ha estat professor de Llengua Espanyola a la UAB i a la Universitat Estatal d'Ohio, és doctor en Filologia Romànica i director de la Real Academia Española.

Raúl Gabás Pallás guanya un premi de traducció

El professor emèrit de la Universitat Autònoma de Barcelona Raúl Gabás Pallás ha guanyat el XIV Premi de Traducció Àngel Crespo, un dels guardons de traducció més importants en llengua castellana, dotat amb 6.000 euros. Gabás ha obtingut aquest premi per la traducció de l'alemany de l'obra *Romanticismo. Una odisea del espíritu alemán*, de Rüdiger Safranski. Aquest premi el concedeix l'Associació Col·legial d'Escriptors de Catalunya, CEDRO i el Gremi d'Editors de Catalunya. Podien optar al premi traduccions d'obres d'assaig, de pensament o de caràcter científicotècnic.

La presència de les dones als càrrecs de direcció

D'esquerra a dreta: Carolina Gala, Clara Selva, Francesca Puigpelat, Dolors Bernabeu i Anna Masip.

➤ L'Observatori per a la Igualtat de la UAB analitza aquesta qüestió en la seva jornada anual

La jornada anual de l'Observatori per a la Igualtat de la UAB, que va tenir lloc l'1 de desembre a la Facultat de Dret, va tractar sobre l'estat actual de les dones als càrrecs de direcció i va posar l'èmfasi en els àmbits empresarial i universitari. Pensada per a la reflexió sobre gènere i poder i les mesures per afrontar la manca d'equitat, la Jornada va ser inaugurada per Montserrat Gatell Pérez, presidenta de l'Institut Català de les Dones, Maria José Recoder, comissionada per a les Polítiques d'Igualtat de la UAB, i Josep Maria de Dios, degà de la Facultat de Dret. De Dios va assegurar: «És un plaer tornar a acollir aquesta jornada, ja que

es tracta d'una facultat molt sensible als temes de gènere: no en va tenir al nostre pla d'estudis una assignatura obligatòria sobre dret i gènere». Maria José Recoder va reflexionar sobre si la dona «ha d'imitar patrons masculins a l'hora de manar o ha de fer valer les seves habilitats especials». Es va felicitar per la quantitat d'iniciatives sobre igualtat que es fan arreu, sobretot al món universitari, però va afirmar que «potser s'haurien de fer conjuntament per aconseguir més visibilitat». La presidenta de l'Institut Català de les Dones va lamentar, en parlar de la carrera professional de les dones, que la pèrdua de talent femení a l'hora d'arribar a càrrecs directius és un fet que una societat no es pot permetre si vol ser competitiva: «Hem assolit una igualtat en la formació, però al llarg de la carrera professional no tenim les mateixes oportunitats».

La ponència marc, «Claus sobre el poder de les dones (anàlisi del complex binomi gènere i poder)», va anar a càrrec de María Antonia García de León, professora emèrita de la Universitat Complutense de Madrid. A continuació es van presentar les ponències sobre temes específics: «Les quotes: són necessàries?», a càrrec de Tania Verge, professora visitant del Departament de Ciència Política i Social de la Universitat Pompeu Fabra; «Dones i empresa: el difícil accés als llocs de direcció», a càrrec d'Anna Mercadé Ferrando, directora de l'Observatori Dona, Empresa i Economia de la Cambra de Comerç de Barcelona; i «Les dones i la participació als càrrecs de direcció de les universitats», a càrrec de Marina Tomàs Folch, professora de Didàctica i Organització Educativa al Departament de Pedagogia Aplicada de la UAB.

La Jornada va concloure amb la taula «Experiències de dones directives a la UAB», en què van participar Anna Masip, administradora de centre de la Facultat de Veterinària; Francesca Puigpelat, professora de l'Àrea de Filosofia del Dret del Departament de Ciència Política i de Dret Públic i exdegana de la Facultat de Dret; Maria Dolors Bernabeu, professora i directora en funcions del Departament d'Infermeria, i Clara Selva, investigadora en formació del Departament de Psicologia Social.

La integració d'immigrants a través de la literatura infantil i juvenil, en un simposi internacional a UAB Casa Convalescència

El Grup de Recerca en Literatura Infantil i Juvenil i Educació Literària (Gretel) va organitzar el simposi internacional «La literatura que acull: infància, immigració i lectura», del 17 al 19 de novembre, a UAB-Casa Convalescència. A la trobada es va discutir sobre els últims avenços de la recerca didàctica sobre l'ús de la literatura com a mecanisme d'acollida per a alumnes immigrants, i sobre com facilitar eines concretes d'intervenció pedagògica.

Es va analitzar la producció de literatura infantil i juvenil que tingui en compte els processos migratoris i que sigui especialment recomanable en el procés d'a-

collida, i es van intercanviar experiències sobre l'ús dels llibres infantils i juvenils tant a l'aula com en un context no escolar.

COMUNITATS LECTORES INCLUSIVES

Evelyn Arizpe, de la Universitat de Glasgow, va pronunciar la conferència «Entre imágenes y palabras: la investigación que promueve comunidades lectoras inclusivas y creativas». Carmen Martínez Roldán, de la Universitat de Texas, es va centrar en la metodologia d'estudi en casos de xerrades literàries amb estudiants bilingües. També van intervenir al simposi Michèle Petit, de la Universitat

de París I; Ana Teberosky, de la Universitat de Barcelona; Ignasi Vila, de la Universitat de Girona, i els escriptors Najat el Hachmi i Gonzalo Moure.

Gretel està encapçalat per Teresa Colomer, catedràtica del Departament de Didàctica de la Llengua, de la Literatura i de les Ciències Socials de la UAB. Treballa aspectes com l'actuació didàctica a les aules d'acollida, la producció de llibres infantils que ofereixen una representació multicultural de la societat, o els diferents usos de la literatura en les activitats d'integració i la resposta dels infants, especialment en la interpretació d'àlbums il·lustrats.

La UAB, premiada per la seva tasca d'integració laboral

➤ L'Obra Social de La Caixa atorga el Premi Incorpora en la categoria de gran empresa

La UAB ha guanyat un dels premis Incorpora que atorga l'Obra Social de La Caixa per la seva tasca en l'àmbit de la integració laboral. Els guardons van ser lliurats en un acte públic que va tenir lloc el 22 de novembre a Madrid i al qual va assistir el gerent de la UAB, Santiago Guerrero.

Aquests premis volen reconèixer les millors actuacions, impulsades a través del programa Incorpora, en l'àmbit de la contractació de persones en situació o en risc d'exclusió social: treballadors discapacitats, aturats de llarga durada, dones víctimes de la violència masclista, etc. Hi concorren les més de divuit mil entitats que col·laboren amb el programa, creat el 2006 per l'Obra Social de La Caixa.

La UAB va rebre el Premi Incorpora en la categoria de gran empresa, corresponent a les entitats amb una plantilla de més de 250 treballadors. El jurat, format per persones rellevants del món empresarial i experts en integració laboral, va

distingir el projecte de l'Autònoma, que permet transformar la figura del becari que treballa com a auxiliar de biblioteca en contractació directa a través del programa Incorpora. Es va valorar la metodologia utilitzada per a la definició del lloc de treball com també la selecció de candidatures i el suport i la mediació en cas d'incidències.

Els col·lectius implicats han estat persones amb discapacitat psíquica i física, malaltia mental, aturats més grans de quaranta anys i dones víctimes de la violència de gènere. Les persones incorporades a la UAB treballen al servei de biblioteques desenvolupant tasques d'organització, emmagatzematge i ordenació dels fons documentals. Durant la primera edició del programa, el curs 2010-2011, es van contractar 33 persones. Aquest curs, el programa també ha continuat amb 33 participants (19 reincorporacions i 14 fitxatges nous).

En aquesta quarta edició dels premis Incorpora també van ser guardonats el Grupo Siro, Caser Residencial, Atlanta Asistencia Familiar i La Única (Asociación Madrileña de Empresarios de Alimentación y Distribución), per les seves actuacions en favor de la integració laboral de persones amb dificultats especials per trobar feina.

Commemoren la vida i l'obra de Ramon Llull

Les facultats de Ciències i de Biociències van acollir, el 30 de novembre, l'acte en commemoració de la vida i l'obra de Ramon Llull –considerat el pare del català literari–, que el grup de recerca Arxiu Lullianum ofereix anualment.

La trobada va ser presentada per Jordi Bartrolí, degà de la facultat de Ciències, Pere Villalba i Óscar de la Cruz, director i investigador, respectivament, de l'Arxiu Lullianum. Bartrolí i Villalba van destacar la interdisciplinarietat encarnada per Llull en les seves múltiples vessants, incloent-hi la gramàtica, l'astrofísica, la lògica, la filosofia i la teologia, mentre que De la Cruz va posar l'accent en l'extens volum de la seva obra, del voltant de 280 peces. Agustí Nieto, director del Centre d'Història de la Ciència de la UAB, va contextualitzar l'autor en una època de gran desenvolupament de les universitats medievals, i en va destacar el vessant enciclopedista, propi del moment, que aspirava a un coneixement global, integrador i universal.

Tot seguit, Jaume Medina, investigador de l'Arxiu, va analitzar el *Breviculus*, una sèrie de dotze imatges sobre la vida de Llull, feta pel seu deixeble Thomas Le Myéser, que il·lustra, entre altres aspectes, la seva conversió al cristianisme, els seus viatges a Tunísia, on va ser apedregat i empresonat, i les seves visites a papes i reis a la recerca de mecenatge.

Ciències i Biociències celebren la festivitat de Sant Albert

Les facultats de Ciències i de Biociències van commemorar, el 16 de novembre, la festivitat del seu patró, Sant Albert, amb un acte en què van participar els degans, Jordi Barbé i Jordi Bartrolí, i en què el professor Joan M. Roure Nolla va pronunciar la conferència «El paisatge mediterrani. Passat, present i futur».

Joan M. Roure Nolla va explicar els orígens històrics del clima mediterrani i les seves característiques actuals, com ara l'estrès hídric i les altes temperatures a l'estiu, que, contràriament al que es podria pensar, afavoreixen una biodiversitat elevada només superada pels sistemes tropicals.

Va alertar sobre el gran impacte –més important que en zones més humides– que hi tindria una reducció de les precipitacions, la qual cosa fomentaria la substitució de boscos per arbusts i convertiria el sud-est peninsular en un desert. No obstant això, va remarcar la incidència que, independentment del canvi climàtic, té la protecció pública d'espais en la conservació de l'ecosistema.

D'altra banda, el professor Jordi Bartrolí va aprofitar la seva intervenció per apel·lar al diàleg i a la tranquil·litat dins la comunitat universitària per afrontar els actuals «moments difícils», mentre

que Jordi Barbé va clausurar l'acte demanant lucidesa, generositat i capacitat d'anàlisi i desitjant un curs «el menys convuls possible».

BREUS

Dos centres de la UAB-CEI, al rànquing Hospitales TOP 20

L'Hospital de Sant Pau-Fundació Puigvert i l'Hospital de Sabadell Corporació Sanitària Parc Taulí, dos centres sanitaris associats a la UAB, han destacat al rànquing Hospitales TOP 20.

L'empresa de serveis professionals per a proveïdors de serveis sanitaris, Lasist, va presentar els resultats de la dotzena edició d'aquest rànquing. Enguany hi van participar de manera voluntària 163 centres (126 del Sistema Nacional de Salut i 37 de privats). A més d'avaluar la gestió hospitalària globalment, el rànquing va analitzar sis àrees clíniques específiques de gran rellevància en l'activitat dels hospitals: sistema nerviós, sistema respiratori, cor, cirurgia digestiva, traumatologia i ortopèdia i àrea de la dona. A cadascuna d'aquestes àrees s'hi van avaluar processos d'atenció hospitalària concrets. L'Institut de Recerca de l'Hospital de la Santa Creu i de Sant Pau, la Fundació Puigvert i l'Institut Universitari Fundació Parc Taulí formen part dels centres de l'anomenada anella hospitalària de l'Esfera UAB.

Sessió de treball sobre la nova Seguretat Social

El dilluns 28 de novembre, a la Facultat de Dret va tenir lloc una sessió de treball per parlar de l'RD 1493/2011, que ha entrat en vigor recentment i que fa que tots els becaris hagin de cotitzar en el Règim General de la Seguretat Social, sempre que rebin una contraprestació econòmica. Els ponents van ser M. Francisca Saurina i Àngel Giménez Ricart, sotsinspectors de Treball i professors associats de Dret del Treball i de la Seguretat Social de la UAB. Al final de les ponències va tenir lloc un col·loqui on van sorgir qüestions crucials per a l'aplicació de la normativa. La sessió va ser organitzada pel Grup d'Interès de Pràctiques (GI-IDES), en el marc dels projectes per millorar la qualitat docent a les universitats catalanes (MQD).

Els rectors de l'A4U, en un debat sobre la universitat

➤ El col·loqui es va estructurar en quatre blocs on cada rector va exposar els reptes de futur

Els rectors de l'Aliança 4 Universitats (A4U) –Ana Ripoll de la UAB, José M. Sanz de l'Autònoma de Madrid, Daniel Peña de la Carlos III de Madrid i Josep Joan Moreso de la Pompeu Fabra– van protagonitzar una taula de debat sobre la universitat que va tenir lloc, el 24 de novembre, a Caixaforum de Madrid, i que va ser moderada pel periodista Iñaki Gabilondo.

El col·loqui es va estructurar en quatre grans blocs on cada rector va posar sobre la taula l'estat de la qüestió dels projectes i reptes als quals s'enfronta la universitat del futur: la docència, la investigació, la internacionalització i el projecte Aliança 4 Universitats. Com va indicar el moderador, «aquestes quatre universitats són totes campus d'excel·lència que juguen molt fort en investigació, amb una clara projecció europea i internacional».

Ana Ripoll, presidenta de l'A4U, va dir de l'Aliança que era «una plataforma per

millorar el perfil internacional de cada universitat i del grup, amb projectes ja consolidats i uns altres de futur com a grans conjunts, en un entorn acadèmic i científic emprenedor i innovador». Ara, segons va dir Ripoll, la societat «demana més a les universitats, però totes no haurien de fer el mateix perquè no són iguals; cadascuna ha de buscar les seves fortaleces i, en aquest sentit, l'A4U sí que sap el que vol».

«No totes les universitats haurien de fer el mateix, cadascuna ha de buscar les seves fortaleces», va dir Ripoll

L'Aliança 4 Universitats, creada el 2008, és una associació estratègica entre les quatre de les principals universitats públiques espanyoles. Entre els objectius hi ha millorar la mobilitat internacional d'estudiants, investigadors i acadèmics, com també l'establiment d'associacions de col·laboració en la investigació a tot el món i millorar el perfil internacional de cadascuna d'elles.

Inauguració de curs a la Facultat de Dret

La Facultat de Dret va inaugurar, el 18 de novembre, el curs acadèmic del seu quarantè aniversari amb un acte institucional en què van participar Josep Maria de Dios, degà del centre, i María José Recoder, vicerectora de Relacions Institucionals i de Comunicació.

Pascual Sala, president del Tribunal Constitucional, finalment no hi va poder assistir, segons va explicar De Dios, qui va prometre, no obstant això, la seva participació en un altre acte que s'organitzarà al llarg d'aquest curs.

De Dios va pronunciar un discurs reivindicatiu en què va defensar que, en el marc actual de remodelació universitària, cal «respectar les particularitats» de cada facultat i evitar l'aparició de «patri-cis i servents», en referència al pes crei-

xent de les ciències experimentals en detriment de les socials i les humanitats.

Per la seva banda, María José Recoder va reconèixer els esforços de la Facultat per adaptar els estudis a l'EEES, tot i que la va instar a crear sinergies amb altres disciplines per fomentar la investigació aplicada d'acord amb l'estratègia Europa 2020, i va posar com a exemple l'aplicació del dret en patents mediam-bientals. Va avançar que la Generalitat de Catalunya haurà de modificar propiament el mapa universitari agrupant titulacions i especialitzant les diferents universitats, però va assegurar que, en aquest procés, no té «cap dubte» que la Facultat de Dret de la UAB es mantindrà perquè parteix d'una posició d'avantatge per la seva qualitat.

La UAB entra a FUN, agrupació d'universitats creada per Google

➤ L'objectiu és crear un espai per compartir els codis de bones pràctiques en matèria tecnològica

Tretze universitats de l'Estat espanyol, entre les quals es troba la UAB, han entrat a formar part del Fòrum d'Universitats en el Nuvol (FUN), agrupació creada per Google que té per objectiu crear un espai en el qual totes les universitats i escoles de negocis adherides puguin compartir els seus codis de bones pràctiques i idees, a més d'ajudar-les a mantenir el contacte entre elles d'una manera divertida i simple.

A la UAB, 40.000 estudiants utilitzen des d'aquest curs la versió per a educació de Google Apps a través del seu compte de correu electrònic, que interacciona amb les eines del campus virtual de la Universitat.

L'acord oferirà als alumnes, professors i PAS una sèrie d'eines personalitzables per treballar en equip i perquè els estudiants puguin aprendre de la manera més efectiva. Aquestes eines inclouen correu electrònic, processadors de text i eines de comunicació i emmagatzematge de fitxers privats i compartits, la qual cosa configura un escriptori virtual que

augmenta en espai i serveis l'actual compte de correu electrònic dels alumnes, que serà accessible tant a través d'Internet com dels dispositius mòbils.

MILLORA QUE SUPOSA GOOGLE APPS

Aquest agrupament, en el qual també hi és present la Universitat Pompeu Fabra, es va presentar el 15 de novembre a Madrid. El comissionat per a la Societat de la Informació de la UAB, Remo Suppi, present a l'acte, va afirmar que «els alumnes poden incorporar a la seva activitat com a estudiants aquestes eines de Google Apps, que els facilitaran especialment el treball en equip». Suppi també va destacar «l'important estalvi econòmic» que representa per a la UAB apostar per aquesta tecnologia, ja que permet millorar el servei sense haver d'ampliar les infraestructures.

BREUS

La UAB engegarà el primer màster per a procuradors

La Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) posarà en marxa el primer màster universitari destinat als futurs procuradors. La iniciativa s'impulsarà gràcies a un conveni de col·laboració entre la Universitat i els col·legis de procuradors de Terrassa, Barcelona, Girona, Lleida, Tarragona, Tortosa, Manresa, Mataró i Reus. Amb aquest acord s'han establert les línies mestres per a la creació del primer màster dirigit específicament als estudiants que vulguin desenvolupar la seva activitat professional en l'àmbit de la procuradoria. El màster neix com a resultat de la nova llei que regula l'accés a les professions d'avocat i procurador de tribunals. Es tracta d'una nova normativa que estableix la necessitat de cursar aquests estudis com a requisit per poder aconseguir el títol i exercir la professió.

CONTINGUT DEL MÀSTER

S'ha acordat que el màster tingui un total de 90 crèdits: 60 de formació i 30 de pràctiques, i una durada d'un any. El primer curs es durà a terme entre l'octubre de 2012 i el setembre de 2013, i anirà a càrrec de professors de la Universitat Autònoma de Barcelona i de procuradors adscrits als col·legis professionals que han signat el Conveni. Aquest acord s'ha rubricat a la ciutat de Terrassa en el marc de les celebracions del vint-i-cinquè aniversari del Col·legi de Procuradors d'aquest municipi.

EL WEB

<http://www.uab.cat/fundaciouab/>

La Fundació UAB ha renovat íntegrament la seva pàgina web, que ha integrat a la plataforma institucional de gestió de continguts i l'ha dotat d'un pràctic disseny en caixes que entronca amb la imatge corporativa de la nostra universitat. Quant a l'estructura, es defineix com un portal d'accés amb dues parts ben definides: la central, que ofereix en imatge i lletra una petita aproximació a totes les institucions i els serveis que formen part de la Fundació, i la dreta, on aquests apareixen llistats sota tres apartats –docència, serveis i recerca– que alhora són enllaços directes als seus respectius webs. A més, la pàgina conté la missió i l'organigrama resumits de la FUAB i disposa de perfil de contractant i d'un panell d'activitats destacades que es renova periòdicament.

RECERCA

Es crea un portal sobre la memòria personal

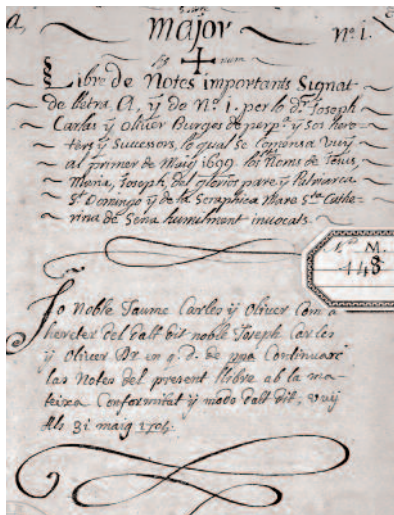
És fruit de la investigació en memòries i dietaris manuscrits antics

➤ Els documents són un testimoni per conèixer aspectes de la vida quotidiana del passat

El Grup de Recerca Manuscrits de la UAB ha posat en marxa el portal www.memoriapersonal.eu, fruit d'una investigació realitzada en els últims cinc anys per historiadors i filòlegs de diverses institucions que ha permès localitzar i classificar un gran nombre de dietaris i memòries personals escrits a Catalunya i als territoris de parla catalana des de finals del segle XV fins a inicis del XIX.

El portal el van presentar el 10 de novembre Antoni Simon, catedràtic d'Història Moderna i Contemporània i director de la recerca, i Òscar Jané, investigador Ramón y Cajal de la UAB i coordinador del projecte, en el marc del Congrés Internacional «Construcció i projecció de la memòria personal a l'època moderna», que va tenir lloc a Barcelona, del 10 al 12 de novembre, a l'Institut d'Estudis Catalans (IEC).

Els documents, que es trobaven dispersos per arxius públics i privats catalans, espanyols i estrangers, són un testimoni excepcional per conèixer aspectes de la vida quotidiana i de la mentalitat popular

del passat que difícilment apareixen en altres tipologies documentals. El portal recull dades sobre tots aquests diaris personals, que van romandre manuscrits, i sobre els autors, entre els quals hi ha membres de totes les classes socials de l'època (nobles, militars, clergues, mercaders, pagesos...).

La ubicació geogràfica, l'evolució cronològica, la llengua i els registres lingüístics emprats són també dades fonamentals que facilita el portal. Alguns dels documents han estat digitalitzats per la Biblioteca d'Humanitats de la UAB, de

manera que el text íntegre es troba disponible al Dipòsit Digital de Documents de la Universitat.

Per als investigadors del Grup de Recerca Manuscrits, la posada en marxa d'aquest portal resulta fonamental per donar una visibilitat necessària a la memòria personal i facilitar als investigadors l'accés a uns documents d'interès sobre la història de Catalunya.

La informació feta pública a través d'aquest portal situa Catalunya com un dels territoris d'Europa, juntament amb Anglaterra i el Nord d'Itàlia, on aquests documents són més nombrosos i on la investigació es troba més avançada. Això, segons els investigadors, convida a reflexionar sobre les causes socials i culturals que han fet possible la producció i la conservació, sovint en mans privades, d'una massa documental tan valuosa per a les recerques filològiques i històriques.

Té lloc el Fòrum d'Innovació Biomèdica UAB-CEI

L'11 de novembre va tenir lloc, a Sabadell, el Fòrum d'Innovació Biomèdica UAB-CEI, una exposició d'experiències d'èxit d'innovació en el terreny de la biomedicina. A la jornada, organitzada per la UAB-CEI i la Corporació Sanitària i Universitària Parc Taulí, hi va assistir prop d'un centenar de persones. Representants de diferents centres i grups de recerca de la UAB-CEI hi van presentar un total de vint-i-dues experiències en què la innova-

ció aplicada a la biomedicina ha estat un èxit. Entre aquestes, l'aplicació de tècniques d'anàlisi acústica per al diagnòstic de malalties pulmonars; la síntesi de noves molècules que ajuden en el diagnòstic de l'ictus i d'altres molècules que en milloren la teràpia; la creació d'empreses derivades com Transbiomed o XRI, aquesta última adreçada al desenvolupament de tècniques de mamografia i d'imatges de raigs X més eficients; l'ús

dels anomenats «cossos d'inclusió» per guiar amb precisió el creixement de les cèl·lules, ja patentat; la combinació de teràpia gènica amb teràpia cel·lular per tractar malalties d'origen immunològic; l'ús de teixit adipós per regenerar el miocardi; el model d'innovació docent del Parc Taulí, basat en la detecció de problemes; o el desenvolupament d'una nova tècnica, la «taulinoplàstia», per tractar el pectus excavatum, per citar alguns casos.

Grup de recerca Didàctica i Multimèdia (DIM)

➤ Investiga com les TIC poden contribuir fermament a millorar el fracàs escolar a les aules

Una pissarra digital, un portàtil o una tauleta, poden ajudar a millorar l'ensenyament? De quina manera? Quin ús n'ha de fer el professorat a l'aula i també l'alumnat perquè contribueixin realment a millorar l'ensenyament i els aprenentatges i a reduir el fracàs escolar? El Grup de Recerca Didàctica i Multimèdia (DIM) (<http://dim.pangea.org>) de la UAB tracta de respondre tots aquests interrogants des de fa onze anys. Nascut en el si del Departament de Pedagogia Aplicada i dirigit pel professor Pere Marquès, el formen una desena d'investigadors de la Facultat de Ciències de l'Educació i d'altres universitats. Fa tres anys, el grup va crear una xarxa social per a la investigació, l'aprenentatge permanent i el suport al desenvolupament professional en els entorns educatius, xarxa que acull gaire-

Les TIC ajuden a desenvolupar les noves competències que demana el mercat laboral però que no es tenen en compte en els exàmens

bé tres mil agents educatius de tot el món anomenada DIMglobal. En teniu més informació a <http://dimglobal.ning.com>.

Les pissarres digitals a l'aula van ser el centre de les seves recerques fa sis anys. Els seus estudis els indicaven una contradicció: que més del 90 % dels professors deien que els alumnes aprenien més amb aquesta eina a l'aula que no pas sense, però després aquests mateixos estudiants només en un 50 % milloraven les notes. Per això, van analitzar a fons el perquè d'aquest decalatge i van arribar a la conclusió que els estudiants realment havien adquirit noves competències amb la pissarra digital (treball en equip, recerca d'informació, exposició oral en públic, etc.), però que aquestes capacitats després no eren avaluades ni tingudes en compte en els exàmens.

«Tot i que reconeixem la importància de les competències, la majoria dels exà-

El grup DIM va participar, el 14 de desembre, a Barcelona, en una trobada de la xarxa DIM Global.

mens són memorístics», explica el professor Marquès.

Segons aquest docent, i considerant l'etapa d'ensenyament obligatori, podríem considerar que, en general, potser el 50 % dels coneixements que un alumne hauria d'adquirir són memorístics (vocabulari i conceptes bàsics), i el 50 % restant són competències relacionades amb activitats pràctiques, com ara fer anàlisis i síntesis, resoldre problemes, fer comentaris i valoracions... que, a més, avui en dia sovint s'han de fer amb el suport de les TIC.

PROJECTES REALITZATS

Un dels darrers projectes finalitzats s'ha fet conjuntament amb l'Escola Blanquerna de la Universitat Ramon Llull. Títulat «Podem millorar amb les TIC els resultats acadèmics?», hi han participat 27 centres educatius catalans amb una proposta al voltant de la millora de l'ortografia catalana adreçada a alumnes de primer d'ESO. D'aquests 27 centres, 18 van aplicar la metodologia amb TIC i la resta van treballar els mateixos continguts sense TIC. Els resultats van ser que l'alumnat que havia utilitzat continguts didàctics digitals havia millorat el seu aprenentatge i havia millorat el rendiment acadèmic amb una mitjana del 20,5 %, mentre que la resta només van obtenir una millora del 3,9 %. La clau va ser que els primers havien pogut fer molts més exercicis amb les TIC gràcies, en part, a l'autocorrecció immediata que permetien les activitats dels llibres Digital-Text.

Un altre projecte, finançat per Casio, fet el curs 2010-2011, va analitzar tècniques contra el fracàs escolar en 15 centres educatius amb l'organització del

currículum partint d'activitats creatives i aplicatives (no memorístiques) i amb el suport de les TIC.

Durant els cursos 2009-2011, amb el patrocini de Microsoft, es va desenvolupar el projecte «Aules 2.0» explorant en 21 centres noves formes d'ensenyar i aprendre en aules que integren un PC per a cada alumne i una pissarra interactiva. I el mateix bienni també es va dur a terme l'estudi «Aulatic», on 10 centres pilot van experimentar noves formes d'ensenyar i aprendre en les anomenades aules Aulatic, que tenien un PC per cada alumne, una pissarra interactiva i un lector de documents Smart, un video-projector vertical Epson i continguts digitals de l'editorial SM. Per a més informació podeu consultar «investigacions» al web <http://www.peremarques.net>.

El currículum bimodal

El projecte més ambiciós que té entre mans en aquests moments el grup de recerca –a més d'un sobre els llibres digitals, «Educaline»– és el títulat «Cap a un currículum bimodal i contra el fracàs escolar», que es farà entre els cursos 2011 i 2013, amb el patrocini de la Fundació Telefónica, on participaran uns 30 centres, 200 professors i 10.000 estudiants, centrat especialment en els nivells educatius entre els 8 i els 16 anys. Les aules participants hauran de disposar de pissarra digital i d'ordinadors de suport. Els objectius de la recerca són millorar l'aprenentatge dels estudiants i la seva autoestima organitzant un currículum ric en activitats creatives i no només memorístiques amb el suport de les TIC; identificar les informacions imprescindibles que cal memoritzar; millorar la formació de tots els alumnes i impulsar la innovació educativa als centres escolars incorporant-hi nous models didàctics.

La UAB acull el lliurament dels Premis a la Recerca de la Fundació La Marató de TV3

➤ Permetran finançar 30 projectes, en 14 dels quals participen investigadors de la UAB-CEI

La UAB va acollir, el dimecres 9 de novembre, a la sala d'actes del Rectorat, l'acte de lliurament dels Premis a la Recerca Fundació La Marató de TV3, corresponents a l'any 2010. Van ser-hi presents el conseller de Salut, Boi Ruiz, la rectora de la UAB, Ana Ripoll, i el president de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals i de la Fundació La Marató de TV3, Enric Marín. Els Premis permetran finançar trenta projectes de recerca sobre lesions medul·lars i cerebrals adquirides. Els investigadors de la UAB Campus d'Excel·lència Internacional participen en 14 d'aquests projectes.

Al concurs d'ajuts a la recerca sobre aquestes lesions convocat per la Fundació el mes de març passat, s'hi van presentar cent projectes. Un total de 111 experts procedents de vint països han revisat i valorat aquests treballs en funció de la seva qualitat, metodologia i rellevància, en un procés per consensuar de provada transparència i rigor. La gestió de l'avaluació ha

estat duta a terme per l'Agència d'Informació, Avaluació i Qualitat en Salut, del Departament de Salut.

LABORATORI DE TALENT

L'acte de lliurament d'ajuts va ser conduït pel periodista Albert Om, presentador de l'edició 2010 de La Marató, qui va esmentar el paper de la universitat com a «laboratori de talent i d'emprenedoria». La rectora Ana Ripoll va destacar el fet que l'aplicabilitat fos un dels criteris a l'hora d'avaluar les propostes, atès que l'objectiu és millorar la qualitat de vida de les persones. Tot fent un repàs de la trajectòria de

La Marató de TV3, la rectora de la UAB va afirmar que «el programa ha millorat extraordinàriament la nostra consciència i la nostra generositat, fins i tot en temps de crisi econòmica. S'ha inculcat als ciutadans que és important no esperar que l'Estat o les institucions públiques ho facin tot». Adolf Tobeña, catedràtic de Psicologia Mèdica i Psiquiatria i director del Departament de Psiquiatria i de Medicina Legal de la UAB, va cloure l'acte amb la conferència «Talent neuroreparador i llibertat», on, des de la neurobiologia, va defensar que «allò que ens dona la llibertat és la biologia».

Congrés internacional per analitzar la figura i l'obra del dramaturg Goldoni

El grup de recerca Teatresit de la UAB, sobre teatre comparat Itàlia-Europa, el grup de recerca Musc, l'Institut del Teatre i la Universitat Autònoma de Madrid (UAM) van organitzar, entre el 24 i el 26 de novembre, el congrés internacional «Els *drammi giocosi* de Carlo Goldoni a la península Ibèrica: música i llibrets (1750-1812)».

El congrés va analitzar l'adaptació i posada en escena a la península Ibèrica i arreu d'Europa dels textos del cèlebre dramaturg italià Carlo Goldoni, màxim exponent de l'*opera buffa* al segle XVIII. La gran influència internacional que van assolir les obres de l'autor venecià va ser analitzada per investigadors de la Universitat de Pàdua, la Universitat de Viena,

la Universitat de Dublín, la Universitat de París IV, la Universitat de Màlaga i la UAM. Paral·lelament a les ponències, que es van desenvolupar a la Facultat de Filosofia i Lletres i a la Residència d'Investigadors de Barcelona, es van fer activitats complementàries per apropar Goldoni a un públic més ampli. En aquest sentit, va destacar la lectura dramatitzada del sainet *El servidor de dos amos* a la sala de teatre de l'ETC per part de l'orquestra, el cor i el grup estable de l'aula de teatre de la UAB. El congrés va incloure una taula rodona amb investigadors de la UAB i professionals del món del teatre sobre l'adaptació més recent dels textos de Goldoni a partir de l'anàlisi de la representació d'*Il mondo della luna*.

Taller sobre tècniques de microscòpia electrònica

El Servei de Microscòpia de la UAB i l'empresa Carl Zeiss NTS van organitzar, el 29 i 30 de novembre, un taller sobre tècniques innovadores en microscòpia electrònica. Les sessions del taller, a la Facultat de Ciències, van tractar els nous instruments de microscòpia electrònica, nous programaris per a l'anàlisi de les imatges i les aplicacions de les noves tecnologies en casos pràctics de recerca. El Servei de Microscòpia Electrònica va donar a conèixer l'equip de microscòpia electrònica de rastreig Merlin, adquirit amb fons Feder i de l'UAB Campus d'Excel·lència Internacional. Va obrir la primera sessió Peter Gnauck, de l'Àrea d'Investigació i Desenvolupament de Carl Zeiss, amb una presentació de les últimes novetats. A continuació es van presentar casos d'utilització d'aquestes tècniques en diferents àrees de recerca.

BREUS

Exposició itinerant sobre la recerca del CRESA

Des del dimarts 8 de novembre es pot veure, a la Facultat de Veterinària, l'exposició «Científics del CReSA: més a prop de tu», que pretén acostar al públic general la investigació que es du a terme al centre. A través de pòsters divulgatius, el Centre de Recerca en Sanitat Animal difon d'una manera amena algunes malalties animals i les conseqüències que tenen en la seguretat alimentària i en la salut dels consumidors. Amb aquesta exposició, pretén acostar la recerca al públic general i millorar el coneixement en sanitat animal.

Experts en ecosistemes marins, reunits a la UAB

Experts internacionals en ecosistemes marins es van reunir, del 14 al 17 de novembre, a l'hotel Campus de la UAB en la tercera edició del Geotraces Data-Model Synergy Workshop. Geotraces és un programa internacional per a l'estudi dels cicles biogeoquímics dels oceans i la distribució dels elements traça i els seus isòtops en el medi marí. Pere Masqué, catedràtic del Departament de Física i investigador de l'ICTA, forma part del comitè organitzador del taller. El programa s'estructura en tres sessions: «Observar les partícules a l'oceà: mètodes, resultats i llacunes»; «El paper de les partícules en el cicle dels elements traça i dels isòtops als oceans»; i «El transport i la transformació de partícules a l'oceà».

Visió per Computador

Més de 1.500 investigadors i tecnòlegs d'arreu del món es van reunir a Barcelona, del 6 al 13 de novembre, per celebrar l'edició anual del Congrés Internacional de Visió per Computador (ICCV), l'esdeveniment més prestigiós del món en aquesta disciplina, organitzat pel centre de Visió per Computador (CVC) (UAB – CERCA) i l'Institut de Robòtica i Informàtica Industrial (IRI) (UPC – CSIC). La rectora de la UAB, Ana Ripoll, va presidir la inauguració del congrés al Palau de Congressos de Barcelona, acompanyada de Josep Lladós, director del CVC, i d'Alberto Sant Feliu, director de l'IRI. A l'ICCV 2011 van participar-hi destacats investigadors en visió per computador. Durant el congrés es van presentar els últims treballs en matèria de processament i d'interpretació d'imatges.

Jornada per debatre sobre la robòtica aplicada als discapacitats

Els investigadors que hi van participar van valorar molt positivament aquesta jornada.

➤ L'objectiu era potenciar l'aplicació dels avenços tecnològics en l'entorn dels serveis socials

El 26 de novembre va tenir lloc, a l'Arxiu Nacional de Catalunya de Sant Cugat del Vallès, la II Jornada sobre Intel·ligència Artificial i Qualitat de Vida, organitzada per la UAB, l'Institut d'Investigació en Intel·ligència Artificial (IIIA-CSIC) i el Taller Jeroni de Moragas, amb l'objectiu de potenciar l'aplicació dels avenços tecnològics en l'entorn dels serveis socials.

De la primera edició de la jornada, que es va fer l'any 2010, en va sorgir la creació d'una primera línia d'investigació comuna entre investigadors en intel·ligència artificial i professionals dels serveis socials, de la qual enguany es van exposar

els resultats. Les quatre conferències que es van pronunciar van abordar la recerca actual en robòtica assistencial i mèdica, com també les experiències de professionals de l'àmbit de la discapacitat intel·lectual en l'avaluació de la qualitat de vida.

Aquest enfocament interdisciplinari de la matèria es va plasmar en el perfil dels ponents, entre els quals hi havia Àlícia Casals, catedràtica d'Arquitectura i Tecnologia de Computadors de la UPC; Pilar Dellunde, professora titular de Lògica de la UAB i investigadora de l'IIIA-CSIC; i Carlo Ratto, coordinador de l'equip tècnic i psicòleg del Centre Especial de Treball del Taller Jeroni de Moragas.

Els investigadors i els treballadors en l'àmbit social que hi van participar van valorar molt positivament aquesta jornada i van anunciar que n'hi hauria una tercera edició.

El taller MRAMA compleix deu anys

El taller sobre Mètodes Ràpids i Automatització en Microbiologia Alimentària (MRAMA), que organitzen anualment el Centre Especial de Recerca Planta de Tecnologia dels Aliments i el Departament de Ciència Animal i dels Aliments, ha celebrat enguany la desena edició, del 22 al 25 de novembre, a la Facultat de Veterinària, i ha sumat un nou èxit de convocatòria, amb gairebé dos-cents participants.

Combinant sessions teòriques amb tallers i exhibicions, el taller permet actualitzar els coneixements sobre mètodes innovadors per detectar, comp-

tar, aïllar i caracteritzar ràpidament els microorganismes i els seus metabòlits als aliments i l'aigua.

Un any més, el ponent principal va ser el professor Dr. Daniel Y. C. Fung, de la Universitat Estatal de Kansas, un dels experts mundials en aquest àmbit. Les ponències impartides van palesar la importància de l'automatització al laboratori; la creixent aplicació de l'anàlisi per PCR; la diversitat de necessitats quant a mètodes microbiològics, i els progressos en el desenvolupament de solucions que aporten rapidesa, precisió, sensibilitat i especificitat.

COMUNITAT

Els premis dels Amics de la UAB

Els premiats, juntament amb el ministre, la rectora, el president dels Amics de la UAB i la presidenta del Consell Social.

➤ Més de 250 persones van assistir a la festa anual de l'entitat, en què es van atorgar diferents premis

L'Associació d'Amics de la UAB va celebrar, l'1 de desembre, la seva festa anual a la UAB-Casa Convalescència. Més de 250 persones van assistir a un acte en què van intervenir, a banda dels guardonats, Antonio Franco, president de l'Associació d'Amics de la UAB, Àlícia Granados, presidenta del Consell Social de la UAB, Ana Ripoll, rectora de la UAB, i el ministre d'Educació en funcions, Àngel Gabilondo.

L'acte va començar amb l'entrega dels premis extraordinaris de doctorat 2010-2011, que enguany van rebre més de cent persones doctorades per la UAB. Santiago Tejedor, un dels premiats, va dirigir al públic unes paraules en nom de tots ells: «Si la universitat és un viatge, aquest és un port que s'agraeix», va dir sobre el reconeixement. L'acte va prosseguir amb el lliurament del premi Sinergia Educativa i amb el reconeixement a la fidelitat dels socis que enguany fa deu anys que pertanyen a l'entitat. Tot seguit, el programa Study Abroad, impulsat per l'Àrea de Relacions Internacionals, i la Fundació UAB van rebre el Premi Col·lectiu de la UAB.

El premi Amic dels Amics va premiar la trajectòria de tres catedràtics de la UAB.

Després de la projecció d'un vídeo que traçava les seves vides, cadascun d'ells va adreçar unes paraules als assistents. Victòria Camps, catedràtica emèrita del Departament de Filosofia de la UAB, va assegurar que el premi és un estímul per continuar treballant i va destacar la sort de ser «una de les persones privilegiades que fem el que ens agrada. No distingim entre el negoci i l'oci».

Jaume Terrades, catedràtic emèrit del Departament de Biologia Animal, de Biologia Vegetal i d'Ecologia de la UAB, va expressar la seva por pel futur de les persones que s'estan formant a la universitat i que no troben un lloc on desenvolupar el seu coneixement. «És una pèrdua de cara al futur», va afirmar.

**El ministre en funcions
Àngel Gabilondo va participar
en l'homenatge que es va retre
al seu germà Iñaki Gabilondo**

Miquel Vilardell, catedràtic del Departament de Medicina de la UAB i president del Col·legi de Metges, va donar les gràcies pel premi, ja que: «A vegades necessitem que se'ns digui que no ho hem fet malament, i quan hi ha crisi cal més que mai».

El premi Universitat-Societat, concedit pel Consell Social, va premiar Iñaki Gabilondo com a reconeixement per la seva carrera. El periodista va fer gran

Els premis Sinergia Educativa

En el decurs de la festa, el Consell Social de la UAB va lliurar els premis Sinergia Educativa d'enguany. Els premis tenen com a finalitat guardonar iniciatives de col·laboració entre centres d'ensenyament secundari i la UAB per tal de reconèixer la feina feta, i responen a l'objectiu dels consells socials d'impulsar la col·laboració i els vincles entre el món universitari i la resta de la societat.

El primer premi, dotat amb 6.000 euros, va ser atorgat al projecte «L'escola adopta un monument», presentat per Paloma González, professora del Departament de Prehistòria i membre del Centre d'Estudis del Patrimoni Arqueològic de la Prehistòria (CEPAP). El jurat va voler reconèixer «la llarga trajectòria de la proposta, la riquesa dels materials elaborats i l'impacte en els centres de secundària i en el territori, que ha estat generador d'una valuosa consciència de responsabilitat individual i col·lectiva envers el patrimoni».

A més, el jurat va atorgar dos accessits de 3.000 euros. D'una banda, va reconèixer el projecte «La formació permanent del professorat i la Universitat: una experiència d'anada i tornada», que va ser presentat per Teresa Ribas, professora del Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura i de les Ciències Socials i membre del Grup de Recerca sobre Ensenyament i Aprenentatge de Llengües (GREAL). L'altre accessit es va concedir al projecte «El nostre futur energètic», presentat per Mario Giampietro, professor ICREA de l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals.

part del seu discurs en català, no només per cortesia a la llengua de Catalunya sinó en record del seu besavi, «un Pujol d'Horta de Sant Joan». Gabilondo va fer referència a la situació actual dient: «Tots busquem la llanterna per veure el camí, quan el camí s'ha de traçar. Estem en la fase somnàmbula de la lluita, però hi ha molta gent amb capacitat i projectes que es despertaran».

La rectora Ana Ripoll va dir que «sense trajectòries individuals destacades, l'impacte a la societat no és possible» i va cedir la cloenda de l'acte al ministre d'Educació en funcions, Àngel Gabilondo, qui va afirmar que la universitat no ha de vincular-se a la societat, perquè, de fet, «la universitat és societat», i va acabar assegurant que l'educació és la millor política social i econòmica.

Comença el primer cicle de cinema accessible

La UAB ha endegat un projecte per fer infoaccessibles les seves sales de cinema i, des del dia 1 de desembre, va començar el primer cicle de cinema accessible a la sala de cinema de la plaça Cívica.

Aquesta iniciativa s'emmarca dins del Projecte d'Infoaccessibilitat als auditoris de la UAB i ha estat possible gràcies a la col·laboració de la Facultat de Traducció i d'Interpretació, el grup de recerca Caiaac i la Unitat d'Estudiants i de Cultura.

La infoaccessibilitat consisteix a trencar les barreres que imposen les discapacitats sensorials per a l'accés a les comunicacions. Des de 2009, la UAB col·labora amb l'ONCE i l'Imsero per dotar les sales d'actes de les instal·lacions universitàries dels recursos tecnològics necessaris per cobrir totes les necessitats: sistemes de subtitulació i d'audiodescripció, etc. D'aquesta mane-

ra, totes les persones poden seguir les activitats independentment de les discapacitats sensorials.

Woody Allen és el principal protagonista de la mostra, on s'exhibiran tres de les seves pel·lícules. El dia 1 de desembre, el cicle va arrencar amb la projecció de *Match point* (2005). El 19 de gener de

2012 es projectarà *Scoop* (2006) i tindrà lloc l'acte de presentació del cicle, al qual assistiran representants de l'ONCE i del Comitè d'Accessibilitat de les Nacions Unides. I el 23 de febrer serà el torn de *Cassandra's dream* (2007). Les tres pel·lícules s'exhibiran a les 16 h a la sala de cinema de la UAB (plaça Cívica). Completaran el cicle les projeccions de *Layer cake* (2004), de Matthew Vaughn, el 19 de març a les 12 h, i de *Slumdog millionaire* (2008), de Danny Boyle, el 23 d'abril també a les 12 h.

L'adaptació de la sala de cinema s'ha realitzat mitjançant l'Universal Accessibility System (UAS), un sistema de distribució de missatges, subtitols i audiodescripcions multilingüe i multiplataforma per a sales d'espectacles que facilita l'accessibilitat tant a persones que pateixen alguna discapacitat visual o auditiva com a persones amb discapacitats cognitives.

Presentació dels premis literaris organitzats per la UAB i l'Ajuntament de Cerdanyola

El 16 de novembre, el Museu d'Art Can Domènech de Cerdanyola del Vallès va acollir la presentació dels llibres guardonats a l'edició del 2011 dels premis literaris que organitzen conjuntament la Universitat Autònoma de Barcelona i l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès.

Els llibres premiats han estat *L'ombra de Proteu*, de Núria Ribalta (XVII premi de novel·la Valldaura-Memorial Pere Calders); *Mal de nit*, d'Eloi Babí (XVI premi de poesia Miquel Martí i Pol); i

Still life, de Juan Vico (XXVIII premi de poesia Divendres Culturals). Tots tres han estat publicats pel Servei de Publicacions de la UAB dins la col·lecció Gabriel Ferrater.

A l'acte de lliurament dels premis van participar-hi Bonaventura Bassegoda, vicerector de Transferència Social i Cultural de la UAB; Carme Carmona, alcaldessa de Cerdanyola del Vallès; i Montse Montiel, tinenta d'alcaldia i regidora de Cultura de Cerdanyola del Vallès.

BREUS

El Servei de Llengües es trasllada d'edifici

Els dies 1 i 2 de desembre, el Servei de Llengües es va traslladar des de les seves actuals dependències als edificis A i M1 fins a la nova ubicació del Servei a l'edifici B4 (davant de la Facultat de Dret i molt a prop de la plaça Cívica), des d'on podrà millorar el servei que presta a la comunitat universitària. El Centre d'Autoaprenentatge de Llengües (CAL) no es trasllada i continua oferint els seus serveis a la tercera planta de la Biblioteca d'Humanitats.

Recollida d'aliments del SAFOR

El SAFOR UAB ha organitzat una nova campanya solidària de Nadal de recollida d'aliments nadalencs perquè les famílies sense recursos puguin celebrar el Nadal amb dignitat. La recollida va tenir lloc del 12 al 16 de desembre als punts d'informació de les facultats de Dret, Economia i Empresa, Ciències Polítiques i Sociologia, Filosofia i Lletres, Psicologia, Biociències, Ciències i Veterinària, del Rectorat i de l'ETC.

Es presenta una nova col·lecció

➤ El Espejo y la Lámpara es va presentar en un acte públic a Barcelona, amb alguns dels autors dels llibres

El 29 de novembre, el Servei de Publicacions de la UAB va presentar la nova col·lecció *El Espejo y la Lámpara*. A l'acte de presentació, a la llibreria Alibri de Barcelona, van intervenir-hi els autors David Jou i Adolf Tobeña, a més del director de la col·lecció, Gonzalo Pontón, i del vicerector de Transferència Social i Cultural de la UAB, Bonaventura Bassegoda.

Es tracta de la primera col·lecció publicada pel segell Edicions UAB, que té per objectiu arribar a un públic general, tant de l'àmbit espanyol com llatinoamericà. La sèrie reunirà assajos dels àmbits cien-

tífic, social i humanístic d'autors tant de la UAB com d'altres procedències, com també reedicions i traduccions d'obres de referència ja publicades. Les obres són en castellà i surten al mercat al preu de 18 euros el volum.

Els quatre primers títols de la col·lecció són *Cerebro y universo. Dos cosmologías*, de David Jou; *Escritos biográficos*, de Marie Curie; *Breve historia de Cataluña*, de Pierre Vilar; i *Mentes lúcidas y longevas*, d'Adolf Tobeña. Els propers títols de la col·lecció seran *El mito de Atapuerca*, d'Oliver Hochadel; *Música en tiempos de guerra*, del musicòleg Francesc Cortés; *Las raíces cósmicas de la vida*, de l'astrofísic Josep Maria Trigo; i *Lengua y escritura del antiguo Egipto*, de l'egiptòleg Josep Cervelló.

Bonaventura Bassegoda va iniciar l'acte descrivint la col·lecció com un segell «d'alta divulgació» que es basa en el «capital molt potent de la UAB» en tots els terrenys científics. Gonzalo Pontón va explicar que el nom de la col·lecció ret homenatge a l'obra homònima del crític literari M. H. Abrams i vol ser l'expressió «d'una manera d'entendre la divulgació» basada en llibres que parteixen de reflectir la tasca realitzada a la universitat per il·luminar un públic de tipus general. Jou va situar l'origen del seu llibre en les «relacions establertes a la UAB». Tobeña va narrar l'origen anecdòtic de la seva obra, que parteix de les conferències que va fer per a gent gran arreu d'Espanya.

PUBLICACIONS

L'OMBRA DE PROTEU. Núria Ribalta. XVII Premi de novel·la Valldaura-Memorial Pere Calders de 2011. Bellaterra: Servei de Publicacions de la UAB. Col·lecció Gabriel Ferrater. Embolcallats pels interessos del turisme i l'especulació, l'autora ens presenta uns personatges que viuen abocats al mar. L'acció transcorre en un espai geogràfic imaginari que presenta moltes similituds amb la Costa Brava. En aquestes aigües calmes i bondadoses, aquests personatges hi coneixeran la destrucció i la derrota.

L'autora, Núria Ribalta, és llicenciada en Geografia i Història per la Universitat de Barcelona, i en Filologia Catalana per la UAB. Ha estat professora de llengua i literatura catalanes a l'ensenyament secundari i ara es dedica a la literatura.

MAL DE NIT. Eloi Babí. XVI Premi de Poesia Miquel Martí i Pol de 2011. Bellaterra: Servei de Publicacions de la UAB. Col·lecció Gabriel Ferrater.

L'obra traça un arc d'emocions que va des del dolor fins al plaer, del desengany i la tristesa al desig i l'entusiasme. Amb un to confidencial on intervien la melangia, la passió i també la projecció en l'aventura, l'obra desplega un procés intimista que recorre vessants d'ombra però també lluminosos al llarg d'uns versos intensos i personals. L'autor va cursar estudis de filologia a la Universitat de Barcelona i d'Humanitats a la Universitat Pompeu Fabra.

Guia per a l'ús no sexista del llenguatge

El Servei de Llengües de la UAB ha actualitzat la *Guia per a l'ús no sexista del llenguatge a la UAB* i n'ha fet la traducció al castellà per encàrrec de l'Observatori per a la Igualtat i amb el finançament de l'Institut Català de les Dones. Les dues versions s'han publicat en format de llibret i en format digital. Actualment està en procés la traducció de la *Guia* a l'anglès.

El document, elaborat pel Servei de Llengües de la UAB amb la participació de Fiona Kelso, Heura Marçal i Mercè Nogués, ha estat actualitzat respecte de la primera versió de 2008, especialment amb la incorporació dels principis generals de l'Acord sobre l'ús no sexista de la llengua fet públic l'any 2010.

La finalitat de la *Guia* és proporcionar a la comunitat universitària una eina per evitar l'ús sexista del llenguatge. Ofereix un conjunt de recursos i d'estratègies per usar formes lingüístiques que no exclouin les dones. El document s'estructura en dos apartats: recursos per a l'ús no sexista del llenguatge (ús de la forma femenina, formes genèriques i altres expressions, formes dobles, canvis de pronoms, canvis mínims de redacció) i estereotips (ús asimètric dels cognoms i dels tractaments, i altres asimetries; adjectius i noms amb diferent valor semàntic si es refereixen a homes o a dones; presupòsits).

«Hi ha un decalatge entre el discurs sobre convivència i la realitat»

PARETO

Najat El Hachmi

Nascuda a Nador (Marroc) el 1979, és llicenciada en filologia àrab per la Universitat de Barcelona. Va presentar un espai radiofònic en llengua amazic a Catalunya Cultura i ha col·laborat amb Catalunya Ràdio, *El Periódico de Catalunya*, *El Nou 9* i *La Vanguardia*. Com a escriptora, va debutar amb l'obra autobiogràfica *Jo també sóc catalana*, en què parla de la seva arribada a Catalunya als vuit anys, del seu procés d'arrelament i de les seves impressions sobre la convivència intercultural al país. El 2008, va rebre el premi Ramon Llull per l'obra *L'últim patriarca* i enguany ha publicat la seva segona novel·la, *La caçadora de cossos*. El 15 de novembre va participar en el debat «Noves incògnites del món àrab», organitzat per l'Associació d'Amics de la UAB.

➤ L'AUTÒNOMA ha parlat amb aquesta escriptora, guanyadora del premi Ramon Llull de novel·la

Revoltes o revolucions àrabs?

A cada lloc és una cosa diferent, amb el temps ho sabrem. Però són canvis molt importants que, en conjunt, suposen un moviment molt engrescador.

Quin abast poden tenir els canvis al Marroc?

Dubto que hi pugui haver una revolta contra la monarquia, però hi ha grups molt diferents que s'estan manifestant: diplomats a l'atur, el moviment amazic, grups molt diversos d'islamistes, etc.

Les protestes estan acompanyades de canvis socials?

L'esquema del patriarcat s'està qüestionant per primer cop, és a dir, l'obediència absoluta a la figura del pare i, per extensió, al cap d'estat. Hi ha coses que abans eren impen-

sables; com el cas de l'Abdelah Taïa, el primer escriptor marroquí que fa pública la seva homosexualitat. I hi ha gent que qüestiona que la religió tingui el pes que té.

La situació actual representa una oportunitat per a minories com els amazics?

Quan Mohammed VI va accedir al poder, va apropiarse del moviment. Va fer que molta gent que havia estat opositora a Hassan II passessin a ser empleats del règim. Això va afectar la unitat del moviment. Hi ha molta fragmentació, però també hi ha més moviment que mai, sobretot a Internet.

A Catalunya, entenem el que passa al món àrab?

Una part de la gent està accedint una mica a la realitat d'aquests països, que abans era invisible: es donava per fet que les seves poblacions estaven molt predisposades a la submissió a certs règims i em costava molt fer entendre que són països molt diferents i que els seus habitants volen viure

millor i tenir accés als mateixos drets que hi ha aquí.

Veu una evolució de la convivència entre «nouvinguts» i «arrelats»?

Tinc la sensació que la cosa ha empitjorat. L'opinió pública s'ha anat posant molt en contra de, sobretot, la immigració musulmana. I, políticament, sol sortir bastant a compte parlar malament de la immigració. En canvi, la convivència real ha anat a més: tothom té un veí, un amic o un company d'escola d'origen immigrant musulmà. Hi ha un decalatge entre els discursos i els fets reals.

Creu que la multiculturalitat té espai a la literatura catalana?

En general hi té poca visibilitat i falta una normalització. Si jo vull tenir una família marroquina com a protagonista d'una novel·la, això no ha de voler dir que se m'hagi d'etiquetar d'una manera diferent. S'ha de poder tractar amb normalitat i des de la literatura, no des del pamflet reivindicatiu.

l'autònoma

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

L'AUTÒNOMA Publicació de la UAB

EDICIÓ I PRODUCCIÓ: Àrea de Comunicació i de Promoció

REDACCIÓ: Pablo Alegria, Maria Jesús Delgado, Clara Florensa, Miguel Ángel Linares, Octavi López, Sònia Perelló, Victòria Salvador, Lucas Santos.

IMPRESSIÓ: Servei de Publicacions

FOTOGRAFIES: Antonio Zamora, Pierre Caufapé, Jordi Pareto

2011 Desembre Núm. 252

Les opinions expressades per les persones entrevistades reflecteixen únicament les seves idees. Està prohibida la reproducció total o parcial dels continguts d'aquesta revista sense l'autorització escrita de l'editor. L'AUTÒNOMA es pot imprimir en format Acrobat via Internet a: www.uab.cat

UNIVERSITAT AUTÒNOMA

DE BARCELONA

Àrea de Comunicació i de Promoció
Edifici del Rectorat
08193 Bellaterra
(Cerdanyola del Vallès)
Tel. 93 581 13 35
Fax 93 581 25 46
www.uab.cat
g.prensa@uab.cat